

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 17 mars 1922 kl. 1/2 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision av bestämmelserna rörande pensionsåldern för civila befattningshavare i statens tjänst.

I en inom andra kammaren väckt, till bankoutskottet hänvisad motion nr 8 har herr *Lindskog* föreslagit avlåtande av en skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning rörande lämpligheten av nya bestämmelser angående pensionsåldern för civila befattningshavare i statens tjänst.

Motionären framhåller särskilt två omständigheter, vilka syntes böra föranleda en revision av gällande bestämmelser i fråga om pensionsåldern för civila befattningshavare i statens tjänst.

Den ena vore den starka ökningen av befattningshavarnas antal med därav följande ökning av statsverkets utgifter, som givetvis påkallade en undersökning, om besparingar skulle kunna göras, utan att man behövde tillgripa en sådan åtgärd som att sänka tjänstemännens reallöner.

Den andra omständigheten vore den under de senaste årtiondena inträffade högst betydliga ökningen i befolkningens livslängd, som medfört, att staten i vida större utsträckning än förr försörjde personer, som vore fullt arbetsföra. Denna försörjning omfattade ock en längre tid och bleve sålunda för staten dyrare.

En jämförelse med förhållandena i andra länder, särskilt i sådana, där pensionsåldern nyligen reglerats, visade, att sagda ålder vore mycket lägre här i landet än annorstädes. I Danmark hade enligt de senaste bestämmelserna nästan alla statstjänstemän rätt att kvarstå i tjänsten intill fyllda 70 år.

Även en jämförelse mellan olika grupper tjänstemän i vårt land påkallade en revision.

Man borde ock undersöka, om ej en något större smidighet vore möjlig i avseende å pensionsåldern.

Huvudfrågan vore den, om fördelarna av en lägre pensionsålder vore så stora, att de uppvägte de därmed förenade betydande kostnaderna. Hela detta spörsmål vore av så komplicerad art och krävde så omfattande förberedelser för ett avgörande, att en utredning i ämnet genom Kungl. Maj:ts försorg syntes böra ske.

Beträffande motionärens framställning i övrigt hänvisas till motionen.

Utskottet.

Utskottet vill till en början erinra, att förlidet års riksdag på Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning fastställt ny definitiv lönerreglering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk. Det av riksdagen sålunda godkända avlöningsreglementet innehöll icke några närmare bestämmelser rörande pensionsförhållanden utan förutsatte, att särskilda stadganden skulle meddelas angående tjänstemans rätt till pension och skyldighet att avgå från tjänsten. Med hänsyn till de i det nya avlöningsreglementet innefattade förändringar icke allenast i fråga om avlöningens uppdelning i lön och tjänstgöringspenningar utan även i andra avseenden måste de nya avlöningsbestämmelserna i varje fall föranleda en revision av gällande pensionsföreskrifter. Även för kommunikationsverken hade ny definitiv lönerreglering tidigare genomförts, varefter en helt ny pensionslag utfärdats för dessa verk. Under sådana förhållanden ansågs det vara önskvärt, att även i pensionshänseende likartade bestämmelser bleve gällande för så stora delar av statsförvaltningen som möjligt. Härför erfordrades emellertid utarbetandet av en ny pensionslag, avsedd att ersätta den nuvarande civila pensionslagen; och hade vederbörande departementschef förklarad sig ämnad med det snaraste igångsätta förarbeten i berörda hänseende.

Under dessa omständigheter ansågs det vara nödvändigt att, intill dess pensionsförhållandena bleve definitivt ordnade, i och för tillämpning i förekommande fall hava tillgång till vissa provisoriska pensionsbestämmelser. Förslag till dylika bestämmelser blev ock förelagt förlidet års riksdag och på tillstyrkan av bankoutskottet av riksdagen godkänt.

Utskottet anser sig vidare böra erinra, att Kungl. Maj:t den 29 juni 1921 tillsatt en kommitté med uppdrag att verkställa utredning och avgiva förslag beträffande vissa till pensionsväsendet hörande frågor och, enligt vad utskottet under hand från kommittén inhämtat, har det av motionären framförda spörsmålet om en revision av gällande bestämmelser i fråga om pensionsåldern för civila befattningshavare i statens tjänst redan varit föremål för kommitténs behandling. Förslag i ämnet lär ock vara att från kommittén i sinom tid förvänta.

Under sådana förhållanden anser sig utskottet sakna anledning att för närvarande ingå på bedömandet av den utav motionären berörda frågan och kan således icke tillstyrka någon åtgärd i motionens syfte.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion II:8 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 mars 1922.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Lindley*, *Walles*, *Strömberg*, *Johansson* i Friggeråker, *Berge**, *Andersson* i Hägelåkra*, *Bondeson* och *Abrahamsson**; samt
av andra kammaren: herrar *Kristensson*, *Bäcklund*, *Sommelius**, *Lovén**, *Ryberg*, *Kloo*, *Wikström* och *Lindskog**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.